

**Záznam výsledků
47. porady pracovní skupiny
„Havarijní znečištění vod“ (H)
Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
ve dnech 20. 8. – 21. 8. 2013 v Berlíně**

Přítomni: viz prezenční listina (příloha 1)

BOD 1 Zahájení a přijetí programu jednání

Předseda pracovní skupiny H, pan Petr, přivítal účastníky porady a zahájil jednání.

Návrh programu jednání byl přijat.

BOD 2 Informace o výsledcích porady vedoucích delegací MKOL v květnu 2013

Předseda pracovní skupiny informoval o výsledcích porady vedoucích delegací MKOL v květnu 2013. Záznam výsledků je členům pracovní skupiny k dispozici v intranetu internetových stránek MKOL.

BOD 3 Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe (MVPPL)

Novelizované znění Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe, které bylo schváleno na 25. zasedání MKOL v říjnu 2012, bylo vydáno v tištěné podobě a v únoru 2013 rozesláno dotčeným institucím. Tento dokument byl dále umístěn na internetové stránky MKOL včetně vzorů hlášení v digitální formě ve formulářovém zpracování.

Mezinárodní hlavní varovná centrála (MHVC) v Hradci Králové (Povodí Labe, státní podnik) uspořádala dne 30. 4. 2013 testování plánu (dle odst. 7 Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe) s následujícím výsledkem (podrobnosti jsou uvedeny v příloze 2):

- přenos hlášení a potvrzení příjmu hlášení proběhly mezi MHVC v Hradci Králové a v Drážďanech elektronickou poštou i faxem bezchybně.
- přenos hlášení a potvrzení příjmu hlášení proběhly mezi MHVC v Drážďanech a ostatními německými MHVC v Magdeburku, Postupimi a v Hamburku také úspěšně. Ovšem bylo zde k přenosu hlášení a potvrzení příjmu hlášení využito většinou pouze jednoho kanálu (elektronická pošta nebo fax). U testování je třeba prověřovat obě přenosové cesty.

Další postup:

- Mluvčí německé delegace informuje MHVC v Magdeburku, Postupimi a v Hamburku o zjištěných nedostatcích a požádá je o nápravu.
- Pracovní skupina se obrátila na zástupce MHVC v Hradci Králové (pan Petr), aby tato centrála uspořádala v **listopadu 2013** testování MVPPL.
- Mluvčí německé delegace prověří možnost přizvání zástupců německých MHVC na příští poradu a o výsledku informuje do **konce října 2013** sekretariát MKOL.

- Pracovní skupina se shodla, že bude vhodné v roce 2014 uspořádat testování MVPPL se zahrnutím bavorské části povodí Ohře. Zástupce MHVC v Hradci Králové (pan Petr) k tomuto zjistí bližší informace a o možnostech informuje na příští poradě.

BOD 4 Zpracování Vltavy a Sály do Poplachového modelu Labe – stav prací

Pan Mai informoval o pracích, které byly doposud provedeny na Vltavě a Sále:

- výběr vhodných vodoměrných stanic
- zpracování resp. dohledání potřebných měrných křivek a závislostí mezi průtokem a průměrnou rychlostí proudění
- zajištění potřebných povolení pro provedení stopovacích pokusů
- byly vybrány vhodné profily k měření koncentrace stopovací látky na Vltavě pod vodním dílem Vrané a na Sále pod vodoměrnou stanicí Naumburg.
- Z plánovaných 3 stopovacích pokusů na Vltavě byly za podpory státního podniku Povodí Vltavy provedeny 2 stopovací pokusy za průměrných průtoků (duben 2012) a průměrných malých průtoků (říjen 2012). Stopovací látka byla aplikována na vtoku do vodní elektrárny na vodním díle Vrané v říčním km 71,3.
- Z plánovaných 3 stopovacích pokusů na Sále byly provedeny 2 stopovací pokusy za průměrných průtoků (duben 2013) a průměrných malých průtoků (srpen 2013). Stopovací látka byla aplikována v Naumburgu u silničního mostu přes Sálu, ve čtvrti Henne na říčním km 160,0. Měření byla prováděna v prostorách zařízení Zemského podniku povodňové ochrany a vodního hospodářství Saska-Anhaltska (LHW) a Vodní a plavební správy (WSV).
- Stopovací pokusy byly rozšířeny také na Labe pod ústím Vltavy resp. Sály. Stopovací látka byla v Labi detekována až do profilu Wittenberg/Lutherstadt pod ústím Vltavy a do profilu Wittenberge pod ústím Sály.
- Stopovací pokusy byly vyhodnoceny. Ještě zbývá provést stopovací pokusy při vysokých průtocích, jejichž uskutečnění je závislé na výskytu vhodných průtoků.
- Koncepce programu k realizaci rozšíření stávajícího Poplachového modelu Labe o přítoky Vltavu a Sálu je připravena. Zadání zakázky na realizaci programové koncepce se předpokládá do konce roku 2013. V rámci této zakázky budou provedeny také úpravy poplachového modelu tak, aby odpovídal aktuálnímu stavu Mezinárodního varovného a poplachového plánu (stav: 2012).

Další podrobnosti jsou uvedeny v přiložené prezentaci (příloha 3).

Vzhledem k tomu, že se až v srpnu 2013 podařilo dokončit minimálně 2 stopovací pokusy na obou tocích, které představují časově a organizačně nejnáročnější část rozšíření Poplachového modelu Labe, nebude možné dokončit tento projekt v plánovaném termínu do konce roku 2013.

V důsledku delší doby realizace projektu, která byla z důvodu aktuálních hydrologických podmínek potřebná k uskutečnění nezbytných pokusů se stopovací látkou, nedojde k navýšení nákladů ze strany Spolkového hydrologického ústavu (BfG) vůči MKOL, které byly uvedeny ve smlouvě v roce 2010.

Další postup:

- Na základě sdělení zástupce BfG, pana Maie, se dokončení prvního funkčního prototypu rozšířeného Poplachového modelu Labe předpokládá do konce roku 2014. Výsled-

ky stopovacích pokusů za vysokých průtoků, jejichž termín nelze odhadnout, je případně možné zapracovat do již upraveného Poplachového modelu dodatečně.

- Následně se v roce 2015 uskuteční školení uživatelů Poplachového modelu.
- V současné době probíhá prověřování možností nového přenosu průtokových dat z České republiky na centrální server v Ilmenau. Při této příležitosti česká strana prověří možnosti doplnění průtokových dat pro profily na Vltavě.
- Do Poplachového modelu je třeba zapracovat novou říční kilometráž Labe používanou v České republice.
- V Poplachovém modelu budou aktualizovány všechny formuláře hlášení v souladu s v roce 2012 novelizovaným zněním Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe.
- Pan Mai pro příští poradu připraví zprávu k vyhodnocení dosud provedených stopovacích pokusů.

BOD 5 Stabilní havarijní profil v hraničním úseku Labe

Aktuální informace od 25. zasedání MKOL:

- Krajský úřad Ústeckého kraje svým rozhodnutím ze dne 5. září 2012 vydal žadateli, tj. státnímu podniku Povodí Labe povolení k provedení stavby „Labe, Hřensko, Havarijní profil“ s podmínkou dokončení stavby do 31. prosince 2014. Povolení k provedení stavby nabylo již právní moci.
- Na úrovni vedoucích delegací v MKOL nadále probíhají na české i německé straně jednání k zajištění financování tohoto záměru.

Zástupce Svobodného státu Sasko v pracovní skupině H, pan Lorenz, poskytl k této problematice následující informace:

- „Na 15. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody, která se konala ve dnech 25. – 26. října 2012, sdělila německá strana, že se Svobodný stát Sasko snaží o finanční účast na české stavební části ve výši 200 tis. EUR.“ Tato účast vyžaduje tzv. správní dohodu. Návrh této dohody byl již v prosinci 2012 zaslán české straně (zmocněnkyni a vedoucí delegace České republiky pro hraniční vody se Spolkovou republikou Německo).
- Vodní a plavební správa v Drážďanech nabídla zajištění vybudování potřebných kotvicích prvků na německém břehu pro stabilní havarijní profil v hraničním úseku Labe, včetně převzetí nákladů na jejich realizaci a budoucí údržbu.

Pracovní skupina připravila dle zadání z 25. zasedání MKOL přehled případů havarijního znečištění vod v úseku Ústí nad Labem – státní hranice v letech 1996 - 2012 vybraných na základě kritérií k posouzení havarijního znečištění vod v rámci Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe a představila jej na poradě vedoucích delegací v květnu 2013.

Výsledky tohoto přehledu jsou shrnuty v tabulce 1. Z této tabulky je patrné, že z celkového počtu 222 nastalých případů havarijního znečištění se 77 (35 % z celkového počtu) vyskytlo v úseku Ústí nad Labem – státní hranice a přitom se v 48 případech (22 % z celkového počtu) jednalo o ropné produkty a ostatní plovoucí látky (např. rostlinné oleje, živočišné tuky).

Pracovní skupina zdůraznila, že podporuje realizaci stabilního havarijního profilu v hraničním úseku Labe a považuje ji za významné preventivní opatření, které je důležité především v případě zvládnutí rozsáhlých mimořádných havárií.

Tabulka 1: Počty případů havarijního znečištění vod v letech 1996 - 2012 vybraných na základě kritérií k posouzení havarijního znečištění vod v rámci Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe

Rok	Povodí Labe		Úsek (Ústí n. L. – státní hranice)	
	celkem	z toho ropné produkty a ostatní plovoucí látky	celkem	z toho ropné produkty a ostatní plovoucí látky
1996	28	20	3	3
1997	24	12	3	0
1998	16	14	8	6
1999	15	10	6	5
2000	16	8	13	7
2001	23	10	11	6
2002	9	4	7	2
2003	7	2	6	2
2004	4	3	0	0
2005	8	4	2	2
2006	10	6	2	1
2007	19	14	1	1
2008	7	5	1	1
2009	17	15	5	4
2010	11	7	2	1
2011	6	6	5	5
2012	2	2	2	2
Celkem	222	142	77	48

Poznámka: V tabulce 1 jsou zahrnuty pouze případy havarijního znečištění vod, které splňují minimálně kritéria indexu havarijního znečištění vod (WRI) 1 dle přílohy 5 Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe. (Např. v roce 2012 splňovaly pouze 2 případy tato kritéria ze 7 případů hlášených v rámci Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe.)

BOD 6 Aktualizace doporučení MKOL k problematice zachycování hasební vody z roku 1993

Paní Ottová informovala o tom, jakým způsobem je problematika zachycování hasební vody řešena v České republice (vodní zákon, zákon o prevenci závažných havárií).

Sekretariát zajistil překlad „kontrolního seznamu v případě požáru“ z dokumentu ze spolkové země Bádensko-Württembersko k problematice hasebních vod z října 2011.

Pracovní skupina se dohodla na následujícím postupu aktualizace doporučení z roku 1993:

- Německé delegace aktualizuje doporučení z roku 1993, které popisují stav ve Spolkové republice Německo a zašle **do 20. 1. 2014 sekretariátu**.
- Česká delegace zpracuje dle vzoru doporučení z roku 1993 popis stavu řešení problematiky zachycování hasebních vod v České republice a zašle **do 20. 1. 2014 sekretariátu**.
- Sekretariát připraví na základě výše uvedených dokumentů předlohu pro příští poradu.

BOD 7 Technické možnosti pro zvládání havárií v úseku Ústí nad Labem – Pirna

Pracovní skupina provedla na základě informací hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje a hasičského záchranného sboru zemského okresu Saské Švýcarsko-Východní Krušnohoří analýzu stávajících technických možností v úseku Ústí nad Labem – Pirna pro zvládání havárií způsobených ropnými resp. plovoucími látkami. Z analýzy vyplývá, že současné vybavení čes-

kých a německých hasičských záchranných sborů v daném úseku Labe je dostatečné pouze pro zvládnutí havárií ropných resp. plovoucích látek maximálně v rozsahu stovek litrů za nižších průtoků a to především v důsledku:

- nedostatečné vybavenosti příslušných hasičských záchranných sborů vhodným typem norných stěn použitelných pro vyšší rychlosti proudění,
- absence kotvicích bodů pro nornou stěnu na levém i pravém břehu Labe,
- absence vhodných manipulačních ploch na levém i pravém břehu Labe,
- nedostatečného technického a organizačního zajištění pro odchytení a oddělení ropné emulze. (V úseku Suché Kamenice/Schöna je zachycení ropné látky možné pouze na pravé straně, tedy na území České republiky.)

Současně je třeba poznamenat, že stávající norné stěny jsou na hranici životnosti.

Realizace stabilního havarijního profilu může významně přispět ke zlepšení neuspokojivé situace při zvládání havárií ropných resp. plovoucích látek většího rozsahu a havárií při vyšších rychlostech proudění v hraničním úseku Labe.

Pracovní skupina H proto naléhavě upozorňuje na skutečnost, že realizaci stabilního havarijního profilu považuje za nezbytnou k zajištění odpovídajícího dlouhodobého řešení havárií ropných resp. plovoucích látek většího rozsahu a havárií při vyšších rychlostech proudění.

BOD 8 Zmapování zvlášť citlivých oblastí (pro minimalizaci dopadů havárií)

Pan Mai byl požádán, aby prověřil možnost využití následujících map, které byly zpracovány ke Zprávě pro Evropskou komisi podle čl. 15 odst. 2 Směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Zpráva 2005), v Poplachovém modelu Labe a informoval o výsledku na příští poradě.

- Mapa č. 11a: Území vyhrazená pro odběr vody pro lidskou spotřebu
- Mapa č. 11c: Koupací místa na vodách
- Mapa č. 11d: Oblasti citlivé na živiny
- Mapa č. 11e: Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů
- Mapa č. 11f: Chráněná území volně žijících ptáků
- Mapa č. 12: Rybné a měkkýšové vody

BOD 9 Přehled případů havarijního znečištění vod v povodí Labe v roce 2012

V roce 2012 nedošlo v povodí Labe k žádnému závažnému případu havarijního znečištění vod. Případy lokálního významu, které nastaly na obou stranách, neměly přeshraniční dopad a byly posuzovány dle kritérií, obsažených v příloze 5 MVPPL. Pouze 2 havárie dosáhly indexu havarijního znečištění vod (WRI) 1.

Z přehledné tabulky (příloha 6) byly vypuštěny odstavce: věta R a číslo CAS.

Pracovní skupina připraví souhrnný přehled a vyhodnocení případů havarijního znečištění vod od roku 1996, které byly hlášeny prostřednictvím MVPPL. Tento přehled bude určen

k zveřejnění na internetových stránkách MKOL a bude každoročně aktualizován. Sekretariát připraví první návrh vyhodnocení, který bude projednán na příští poradě.

BOD 10 Podkladové materiály pro 26. zasedání MKOL v říjnu 2013

Členové pracovní skupiny obdrželi návrh zprávy předsedy pracovní skupiny H na 26. zasedání MKOL (H47_13-10-1) a návrh usnesení ke zprávě předsedy (H47_13-10-2), které připravil sekretariát.

Sekretariát upraví tyto předlohy v souladu s výsledky 47. porady a rozešle členům pracovní skupiny k odsouhlasení.

BOD 11 Různé

Pan Lorenz požádal českou delegaci, aby v hlášeních dle Mezinárodních varovného a poplachového plánu Labe byla jednotně udávána nová říční kilometráž Labe používaná v České republice.

BOD 12 Termín a místo příštích porad

- 48. porada: 11. 3. – 12. 3. 2014 v Magdeburku
- 49. porada: 20. 8. – 21. 8. 2014 v České republice

Přílohy:

- Příloha 1: Prezenční listina
- Příloha 2: Zpráva o výsledku testování Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe dne 30. 4. 2012
- Příloha 3: Prezentace k bodu 4 - Zapracování Vltavy a Sály do Poplachového modelu Labe – stav prací (pan Mai, německy)
- Příloha 4: Informace od HZS Ústeckého kraje k problematice řešení havárií v blízkosti hraničního profilu Hřensko a přeshraniční spolupráce
- Příloha 5: Informace od HZS zemského okresu Saské Švýcarsko-Východní Krušnohoří k problematice řešení havárií v blízkosti hraničního profilu Hřensko a přeshraniční spolupráce
- Příloha 6: Přehled případů havarijního znečištění vod v povodí Labe v roce 2012 vybraných na základě kritérií k posouzení havarijního znečištění vod v rámci Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe